

11. Véget vetünk az átveréseknek!

A modern piac két főszereplője a termelő (eladó) és a fogyasztó (vevő), akik között az erőviszonyok gyakran az eladó javára billennek, ezért a fogyasztók védelemre, támogatásra szorulnak. A fogyasztóvédelem célja az egyensúly helyreállítása, a fogyasztó jogainak, érdekeinek képviselése, érvényre juttatása.

Sajnos, a fenti elvek jó része nem érvényesül a mai Magyarországon. Jó példa erre, hogy a békéltető testületek működését 2019 szeptemberétől átalakította a Fidesz-kormány, a társadalmi szervezetek minden jogosítványának megszüntetésével párhuzamosan. A testületeknek a gazdasági kamarákhoz történt csatolása a fogyasztói érdekek háttérbe szorítása mellett még a függetlenség elvébe is ütközik.

A digitális forradalom és az e-kereskedelem térnyerésének következtében folyamatosan nő a határon átnyúló vásárlások száma, ugyanakkor a vásárlók bizalmatlanság okán gyakran nem használják ki a rendelkezésükre álló lehetőségeket. Sokan ugyanis nem tudják, hogy a határon átnyúló jogügyletek esetén milyen speciális jogosultságok illetik meg őket, nincsenek tisztában azzal, hova fordulhatnak jogorvoslatért, továbbá, ha tudják is, nem hisznek a rendelkezésükre álló jogorvoslati mechanizmusok erejében.

Ezért eltökélt célunk, hogy a fogyasztók kiszolgáltatott és nem egyenrangú partneri helyzetét a lehető legnagyobb mértékben könnyítsük, hogy egyenrangú félként tudják a problémáikat megoldani azokkal a vállalkozásokkal, amelyek mögött tőke, szakértelem, tudás van. Megújítjuk a jogszabályi környezetet, támogatást biztosítunk a fogyasztóvédelmi civil szervezeteknek, hatékonyabban segítjük a fogyasztók tájékoztatását, új, országos békéltető testületi rendszert hozunk létre.

11.1. Új jogszabályi környezet a fogyasztóvédelem intézményi rendszer területén

- A fogyasztóvédelmi intézkedéseket egységes keretbe helyezve, egyfajta közös piactörvényrendszerbe foglaljuk.
- Biztosítjuk, hogy a mindenkor érvényben lévő európai uniós fogyasztóvédelmi szakpolitikával a kormányzati intézkedések harmóniában legyenek.
- Magyarországnak haladéktalanul rendelkeznie kell egy minimum középtávú fogyasztóvédelmi politikával. Ennek megalkotásába bevonunk minden, fogyasztóvédelemben szereplő szervezetet, ideértve az állami, az önkormányzati (fogyasztói, vállalkozói) és a társadalmi apparátusok képviselőit.
- Megvizsgáljuk a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság mint általános fogyasztóvédelmi feladatokkal bíró központi hivatal visszaállításának kérdését, a területi felügyelőségek újraélesztésével együtt. Hangsúlyosabb fogyasztóvédelmi, hatósági, piacfelügyeleti rendelkezéseket fogunk hozni a fogyasztók érdekében, felkészülve a digitális fogyasztóvédelem kihívásaira is.
- Jelenleg a Gazdasági Versenyhivatal keretében működő Fogyasztóvédelmi Iroda működését átalakítjuk, és a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása ügytípusba sorolható panaszok, bejelentések intézését, valamint a vizsgálatok lefolytatását az egységes központi hivatal, illetve hatóság jogkörébe helyezzük.

- Egyik legfontosabb célunk, hogy a fogyasztót valóban védő és középpontba helyező jogszabályi környezet szülessen, annak szem előtt tartása mellett, hogy vállalkozások nélkül nincs fogyasztóvédelem.
- Létrehozunk egy országos, minden fogyasztói területre hatáskörrel rendelkező békéltető testületet megyei kirendeltségekkel, amelyeknek önállóan, és legfőképpen függetlenül kell működniük, kizárva a kereskedelmi és iparkamarákhoz való bármilyen csatlakozási pontot.
- A békéltető testületekkel kapcsolatos ismertség növelése és a fogyasztók érdekében valamennyi érintett bevonásával meg kell vizsgálni, hogy a fogyasztó a lakóhelyéhez legközelebbi megyei testülethez is fordulhasson vitás kérdésekben.
- Megteremtjük a feltételeit az általános fogyasztóvédelmi oktatásnak, és alapcélként kezeljük különösen a speciálisan védendő fogyasztók, azaz az idősek, a fiatalok és a kistelepüléseken élők fogyasztói ismereteinek radikális javítását.
- A digitális fogyasztóvédelem keretében megteremtjük annak a feltételeit, hogy ha a fogyasztó azt igényli, a karosszékből, akár a határokon átnyúlóan intézhessen a békéltető testületi eljárást, hatékony online platformon keresztül.
- Uniós szinten fellépünk a területi alapú tartalomkorlátozás diszkriminatív gyakorlata ellen.

11.2. Kiszámítható feltételek, jogi és anyagi függetlenséget biztosító rendszer a civil fogyasztóvédelmi szervezetek számára

- A fogyasztóvédelmi civil szervezetek működése szempontjából neuralgikus pontnak számít a megfelelő anyagi erőforrások rendelkezésre bocsátásának kérdésköre, ennek feloldása érdekében azonnali intézkedéseket teszünk.
- A civil fogyasztóvédelmi szakma szerepének növeléséhez felújítjuk a pályázati rendszert, biztosítjuk a megfelelő pályázati feltételeket
- Átalakítjuk az európai jogszabályba is ütköző, 2020. évi fogyasztóvédelmi törvénymódosítást, amelynek eredményeként megszűnt a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek békéltető testületekbe történő jelölési és választási joga. A jelölési és választási jog megvonása az egyik legsúlyosabb támadás a hatékony fogyasztóvédelemmel szemben.